

Mogelijke extra bezuinigingen in Europa treffen ook Nederland

Net als Nederland zitten ook veel andere landen in het eurogebied in de buitensporig-tekortprocedure van de Europese Commissie. De meeste landen moeten volgens die regels in 2013 aan de 3%-norm voor het EMU-tekort voldoen, maar dat vereist naar verwachting extra inspanningen (a). De hier besproken variant gaat ervan uit dat al deze landen dit doen (b, c). Het EMU-saldo van het totale eurogebied verbetert in deze variant met 1% bbp, waarbij de technische aanname is gemaakt dat dit voor de helft wordt gerealiseerd door lagere uitgaven en voor de helft door hogere belastingen. De macro-economische effecten hiervan verschillen. Op korte termijn hebben uitgaven een groter effect op het bbp, maar dit verdwijnt op lange termijn. Het effect van hogere belastingen op het bbp komt later op gang, maar blijft wel op lange termijn bestaan. De gebruikte begrotingselasticiteiten voor de eurolanden komen van de Europese Commissie (d). Onderstaande tabel laat de gevolgen voor Nederland zien. Doordat overheden op de rem gaan staan, komt het bbp van het eurogebied lager uit, wat zich vertaalt in een 2,8% lagere relevante wereldhandel in 2013 (e). Op basis van OESO-modelexercities is aangenomen dat in 2014 en 2015 enig herstel optreedt. De vraag naar Nederlandse producten vanuit het eurogebied neemt af, wat de uitvoergroei in 2013 vertraagt. Het bbp in Nederland komt in 2013 dan ook 0,7% lager uit dan in de CEP-raming, waardoor een groei van $\frac{3}{4}$ % resteert. Een deel van het bbp-verlies wordt in 2015 goedgehaakt omdat door de herstellende wereldhandel de bbp-groei in dat jaar 0,4%-punt hoger is dan in de CEP-raming. De lagere productie leidt met enige vertraging ook tot lagere werkgelegenheid en hogere werkloosheid waardoor deze uitkomt op 6½% in 2014. De contractlonen komen mede hierdoor onder druk te staan, waardoor de werkloosheid in 2015 weer iets daalt. De consumptie van huishoudens reageert iets vertraagd op de lagere productie en komt in 2015 0,6% lager uit dan in het centrale pad. De slechtere macro-economische situatie leidt ook tot een negatiever EMU-saldo voor Nederland. In 2013 is dit 0,2%-punt lager. Door de verder dalende belastinginkomsten blijft het saldo in 2015 nog iets verder achter bij de CEP-raming, namelijk 0,4%-punt.

	2013	2014	2015
	Cumulatieve afwijkingen in % van de CEP-raming		
Relevante wereldhandel, volume	-2,8	-2,3	-1,5
Invoerprijs goederen	-0,1	-0,4	-0,4
Bbp eurogebied, volume	-1,1	-0,9	-0,5
Bbp, volume	-0,7	-0,7	-0,3
Productie marktsector, volume	-1,0	-1,0	-0,4
Consumptie huishoudens, volume	-0,1	-0,4	-0,6
Investeringsbedrijven (excl. woningen), volume	-2,9	-2,3	0,5
Uitvoer goederen (excl. energie), volume	-2,4	-2,0	-1,4
Invoer goederen	-1,6	-2,0	-0,9
Werkgelegenheid, arbeidsjaren	-0,2	-0,7	-0,5
Werkloosheid (niveau, % beroepsbevolking)	0,2	0,6	0,4
Contractloon marktsector	-0,2	-1,2	-1,3
Consumentenprijsindex (CPI)	-0,1	-0,4	-0,6
EMU-saldo (% BBP)	-0,2	-0,5	-0,4

(a) Gebaseerd op de najaarsraming voor de EMU-saldi van de eurolanden door de Europese Commissie. Deze is geactualiseerd met behulp van recente bbp-ramingen van eurolanden die ook voor dit CEP zijn gebruikt.

(b) Om consistentie met de rest van het CEP te bewaken, is technisch verondersteld dat Nederland dit niet doet.

(c) Griekenland en Ierland hebben een latere deadline dan 2013. In de simulatie is geen rekening gehouden met het feit dat voor bepaalde landen (zoals Griekenland) het niet halen van de begrotingsdoelstelling negatieve vertrouwenseffecten teweeg kan brengen met mogelijk neerwaartse effecten op de economische groei.

(d) Zie [begrotingselasticiteiten EC](#).

(e) De effecten van de budgettaire verkrapting op het bbp van de eurolanden is bepaald met het Interlink-model van de OESO (zie [interlink-model](#)). Doorwerking hiervan op de wereldhandel en de invoerprijzen is bepaald met het reguliere CPB-instrumentarium.